
Redactioneel

We starten dit zomernummer van Over.Werk met drie bijdragen over *arbeidsmarktbeleid*. Het eerste artikel zoomt in op een heel concrete maatregel. Op 1 januari 2012 ging fase 2 van de proeftuinen VDAB-OCMW officieel van start. Deze proeftuinen hebben tot doel de samenwerking te verbeteren tussen VDAB als arbeidsmarktregisseur en de OCMW's als belangrijke lokale welzijnspartner. Op basis van de ervaringen binnen de vijf deelnemende proeftuinen brengen Lien Van Mellaert en Ludo Struyven in kaart hoe de samenwerking concreet vorm kreeg, en dit gaande van de intake en screening van cliënten tot en met de uitvoering en opvolging van concrete activeringstrajecten. Ze bestuderen ook welke doelgroepen in de praktijk opgenomen werden binnen de proeftuinen, en formuleren een aantal randvoorwaarden voor een vlotte samenwerking. Tot slot halen ze kort enkele aandachtspunten voor het beleid aan. Voor een tweede artikel steken we de taalgrens over: Bruno Van der Linden en Muriel Dejemeppe nemen de oriëntatiemogelijkheden voor de Waalse arbeidsmarkt na de zesde staatshervorming in beschouwing. Eerst schetsen ze het historische pad en de actuele situatie van de Waalse arbeidsmarkt, waarbij enkele misvattingen de wereld worden uitgeholpen. Vervolgens wordt de impact van potentiële beleidsmaatregelen bekeken en formuleren de auteurs enkele voorstellen tot hervorming. Zo pleiten ze onder meer voor vereenvoudigde, duidelijke en coherente doelstellingen, met voldoende oog voor laaggeschoolden en jongeren. In de derde bijdrage onderzoeken Van Landeghem en Cörvers, in opdracht van de Inspectie Werk en Sociale Economie, hoe een inspectiedienst haar impact kan meten op het normconform handelen van de geïnspecteerde, alsook op het beleid en op maatschappelijke normen en waarden. Ze lichten een reeks mogelijke technieken toe voor zo'n impactmeting. Vervolgens geven de auteurs aan hoe sommige van deze methodes kunnen worden toegepast in de context van

de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie. Ze besluiten met enkele algemene aanbevelingen.

De Vlaamse overheid voorziet verschillende aanmoedigingspremies voor wie zijn of haar werk tijdelijk onderbreekt of vermindert. In een eerste bijdrage over dit thema bieden Algoed, Peeters en Croenen een welgekomen overzicht van de verschillende regelingen die in de privésector, de openbare sector en in de socialprofitsector van kracht zijn, inclusief info over de premiebedragen en de omvang van de diverse budgetten. In een tweede deel gaan de kabinetmedewerkers in op de effecten van de aanmoedigingspremies op het inkomen, de arbeidsparticipatie en op levenslang leren. Een tweede bijdrage, van de hand van De Coen en Valsamis, zoomt in op één van de Vlaamse aanmoedigingspremies, met name het opleidingskrediet. Deze premie biedt personen in loopbaanonderbreking of tijdskrediet een aanvulling op de onderbrekingsuitkering van de RVA wanneer ze tijdens deze onderbreking een erkende opleiding volgen. De studie schetst het profiel van de aanvragers, gaat in op hun motieven en op ervaren drempels, onderzoekt voor welke opleidingen de premie wordt aangevraagd en hoe de opleidingen gefinancierd worden. Ook de (gepercipieerde) impact van de premie wordt tegen het licht gehouden, wat de opstap vormt naar een evaluatie van het systeem en enkele beleidsaanbevelingen.

De volgende twee bijdragen bundelen we onder de noemer *talent- en loopbaanmanagement*. Eerst bestuderen Dorien Buttiens en Annie Hondelghem het talentmanagementbeleid van de Vlaamse overheid. Op basis van een inhoudsanalyse en een survey nemen ze zowel het algemene als het entiteitsspecifieke talentmanagementbeleid onder de loep. De auteurs gaan onder andere in op de gekozen talentmanagementbenadering, de ontwikkelingsfase van het talentmanagementbeleid en de doelen die de Vlaamse

overheid middels talentmanagement nastreeft. Loopbaanbegeleiding vormt het thema van een tweede bijdrage. Sinds juli 2013 volgt loopbaanbegeleiding voor werkenden een nieuw model, met het oog op een dienstverlening die vraaggestuurd is en maatwerk mogelijk maakt. Het is de bedoeling dat in de toekomst werkenden die hier baat bij kunnen hebben extra uren krijgen bovenop het basispakket. Katleen De Rick kreeg de opdracht om uit te zoeken op welke basis bepaald kan worden welke werkenden recht hebben op deze extra tijd, en hoe dit in een indiceringssysteem te operationaliseren. Ze licht voor ons de voornaamste bevindingen uit haar studie toe.

In Vlaanderen blijken *allochtone* jongeren na het schoolverlaten veel minder succesvol in het vinden van een baan dan *autochtone* jongeren. Niet verrassend zijn *allochtone* jongeren ook minder hoog geschoold. Stijn Baert en Bart Cockx gaan na in welke mate sociaal-economische achtergrondkenmerken, dan wel zuiver etnische factoren aan de grondslag liggen van de vastgestelde verschillen. Daarnaast onderzoeken ze wanneer de zuiver etnische verschillen ontstaan en hoe belangrijk de gesproken taal thuis is.

Arbeidsorganisatie staat centraal in een bijdrage van Stan De Spiegelaere en Guy Van Gyes. Zij gaan dieper in op het brede concept van 'Het Nieuwe Werken'. Na een definiëring onderzoeken ze welke onderdelen van 'Het Nieuwe Werken' in werkelijkheid positieve effecten genereren, door de relatie met 'innovatief werkgedrag' van werknemers te becijferen. Dankzij deze analyses komen we onder meer te weten dat succesvolle componenten van Het Nieuwe Werken vaker met arbeidsorganisatie dan met arbeidsvoorwaarden te maken hebben. Onder andere thuiswerk draagt wel degelijk bij tot innovatief gedrag van medewerkers.

Een laatste rubriek behandelt twee *sociaal-economische thema's*. In een eerste bijdrage aanschouwen Maarten Gerard en Barbara Vandeweghe het fenomeen van de afhankelijke zelfstandigen, in sommige gevallen ook wel 'schijnzelfstandigen' te noemen. Ze bundelen voor ons de voornaamste bevindingen van een studie die op vraag van het Europees Parlement werd uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt het aantal afhankelijke zelfstandigen binnen de verschillende lidstaten steeds verder te groeien. Verder krijgen we een zicht op de motieven – zowel van werknemers als van werkgevers

– voor afhankelijke zelfstandigheid, en op de arbeidsomstandigheden. Afsluitend worden een aantal beleidsaanbevelingen meegegeven, waarbij de auteurs vooral de nood aan een betere definiëring én opvolging van het fenomeen aankaarten. In een tweede artikel lichten Isabelle Pannecoucke, Jan Vranken, Willy Lahaye en Ronan Van Rossem enkele belangrijke conclusies toe uit het federaal jaarboek armoede, een instrument om de toestand van en beleidsmaatregelen inzake armoede en sociale uitsluiting te beschrijven, te analyseren en te evalueren. De uitgave van 2013 belicht de impact van de economische crisis op de meest kwetsbaren in onze samenleving en op het beleid inzake armoedebestrijding en sociale uitsluiting. Er wordt daarbij uitvoerig ingegaan op de rol van het OCMW.

Na deze elf bijdragen over gepubliceerd onderzoek volgt in *Open debat* een visietekst van het overlegplatform Handicap, Chronische Ziekte en Arbeid. De zoektocht van individuen met een handicap of chronische ziekte naar een gepaste job staat in dit opiniestuk centraal. Vanuit een ervaringsdeskundige blik wordt de hulp- en dienstverlening bekeken die deze groep vandaag ontvangt. De auteurs pleiten voor meer creativiteit, in de samenwerking tussen de verschillende beleidssectoren, maar ook tussen publieke en private sociale ondersteuningssystemen. Ook zou het sociaal netwerk van de gehandicapte of chronisch zieke meer betrokken moeten worden.

Tot slot buigt Walter Van Trier zich over enkele *Grote kwesties*. Naar goede gewoonte werpt hij een kritische blik op door economen vaak aangehaalde argumenten. Hun achterliggende redeneringen en de 'economics speak' in het algemeen worden grondig ontleed en in een historisch kader geplaatst. In het eerste deel wordt het 'lump of labor fallacy'-argument onder de loep genomen. In wat volgt krijgen we onder andere een bespreking van het recentste boek van Robert H. Frank, die een originele visie geeft op *The Wealth Of Nations* van Adam Smith, zodat de bijbel van mainstream economen. In dit werk legt Frank een verrassende link met het darwinisme.

Veel leesplezier!

Het redactieteam